

BYTČIANSKA FILATELIA

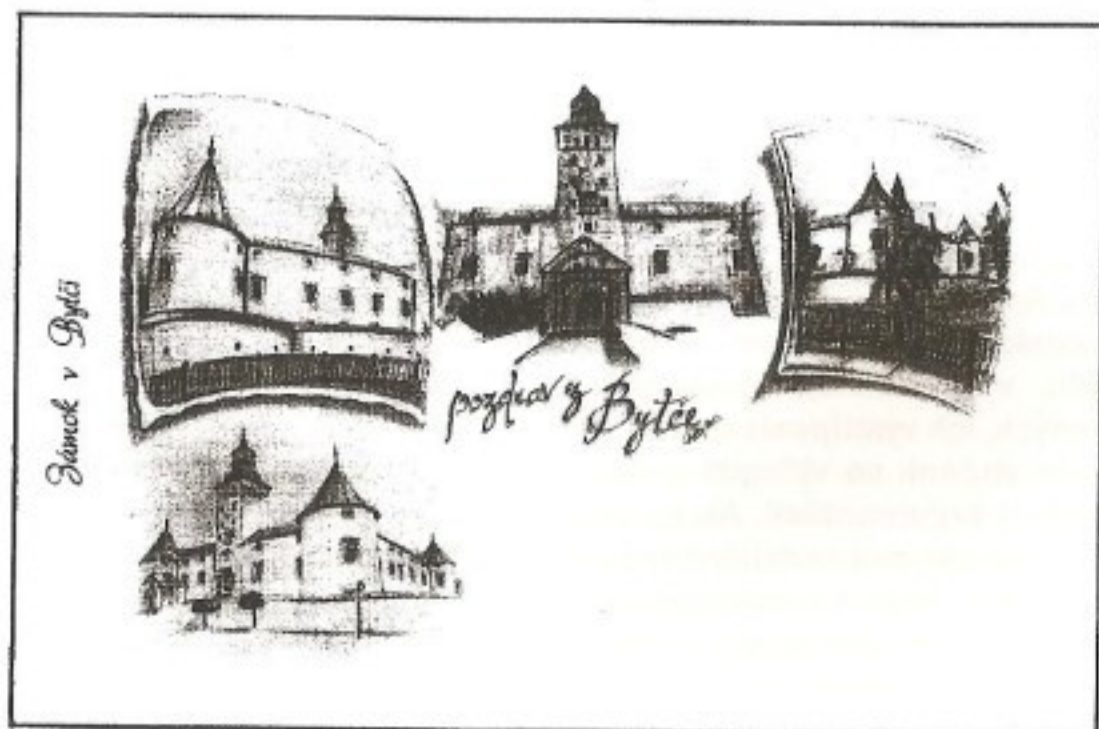

INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník IV.

Číslo 2 / 2014 / 37

440 ROKOV ZÁMKU V BYTČI

Pohľadnica vydaná OZ GALZA v Bytči

Namiesto príhovoru niekoľko slov šéfredaktorovi Spravodajcu ZSF

Vážený pán inžinier Zdeněk Baliga, šéfredaktor Spravodajcu ZSF,

ako vždy po dodaní Spravodajcu ZSF prečítali sme si aj posledné, štvrté minuloročné číslo Spravodajcu ZSF (4/2013) a chceme Vám pogratulovať. Členovia redakčnej rady bulletinu Bytčianska filatelia a jej redaktor.

Pochopiteľne, nemusíte brať v úvahu náš názor či odporúčania, nikto nás k vyjadreniu nespĺnomocnil, len ako filatelisti a čitatelia aj Spravodajcu ZSF považujeme za neodporujúce si vyslovenie vlastnej mienky.

Po rokoch sa číslo 4/2013 Spravodajcu ZSF javí z hľadiska informácií a obsahu filatelie takmer ako štandardné svojou všestrannosťou. Laicky povedané, čo do skladby je „šťavnatejšie“. Myslíme, že táto koncepcia by sa mohla etablovať. Pravda, názory môžu byť rôzne a nepochybne sú a budú, domnievame sa však, že obsah viac oslovuje čitateľov. Progresom o. i. je, že po dlhšom čase slovo dostávajú aj predstavitelia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a Slovenskej pošty, a. s., konkrétne Pofisu, v ktorých náplni čiastočne alebo viac, menej je aj téma známok, ich návrhov a realizácie, známková tvorba ako taká vôbec. Preto ďakujeme doc. Ľ. Flochovi za interview s Mgr. Martinom Vančom PhD., a takto ním sprostredkované informácie. Bolo by vhodné, keby otázky mohli dať aj filatelisti, kluby, pretože rozhodne je viac tém na ktoré filatelisti by chceli počuť kompetentnú odpoveď. Nevedomosť môže spôsobovať a nepochybne spôsobuje mylné závery jednotlivcov čo do vydania toho, ktorého námetu, realizácie tej, ktorej známky a možno aj výberu toho, ktorého umelca a pod. Nie sú nijakou výnimkou „rozčúlené hlasy“ na členských schôdzach klubov filatelistov, na burzách, v debatách isteže aj nevedomosťou. Uvedené je len jednou časťou, ktorá nás zaujala a sľubuje možnosť rozšírenia spektra.

Pán šéfredaktor, osobne ako redaktor bulletinu Bytčianska filatelia som rád, že v Spravodajcovi ZSF sa po roku 2010 skoncovalo s „právom na omyly redakčnej rady“, ktoré umožňovali ostrým jazykom hádzať blato na nevinných, vyvolávali ich pochopiteľnú reakciu a neuvěřením obrany poškodených, ich vystúpenie zo ZSF po desiatkach rokov členstva. Som rád, že priestor stránok sa vyhradil rukopisu vecnosti, pravdivej informovanosti a racionálnej argumentácii. Ak sa z tohto nezľaví a dá sa priestor aj iným názorom, než aké má redakčná rada, nevytratí sa kvalita. Človek by nemal uznávať kritiku, ktorá sa pohybuje len na linke kladov či záporov, ale medzi oboma pólmi. Taká analyzuje, vníma a problém nezakrýva. Prial by som Spravodajcovi ZSF, aby dokázal osloviť kluby na uverejňovanie ich činnosti. (Vid' časopisy minulosti). Netreba k tomu zreľých štylistov, stačí jednoduchosť a už zapájanie sa je zárukou zrenia. Časom sa zrejme ukážu talenty a tie sú viac ako všetky tituly pred a za menom.

Redakčná rada a redaktor Bytčianskej filatelie

Z histórie miestnej filatelie

Monografiu Dejiny filatelie v Bytči, ktorú náš klub vydal v roku 2009 možno doplniť o ďalší údaj potvrdzujúci, že aj pred rokom 1944, v ktorom došlo k založeniu Klubu slovenských filatelistov v Bytči (10.6.1944) a ktorého predsedom sa stal Gejza Gansler, jeho príbuzný sa aktívne venoval filatelii. Bol to Ladislav Gansler. V roku 1936 poslucháč práv. Špecializoval sa na známky Československa. Svoj poznatok na pošte v Banskej Bystrici v roku 1936 poslal do časopisu Tribuna filatelistů v Prahe. (ročník XVI. č. 16/1936, str. 270). Ladislav Gansler sa v roku 1942 vysťahoval do Maďarska. V tridsiatych rokoch 20. storočia sa filatelisti vo zvýšenej miere špecializovali na doskové značky.

ČTENÁŘI NÁM PÍŠÍ . . . .

Čo by si mali niektoré poštové úrady
vziať za príklad?

Na mojom letnom pobyte v Baňskej Bystrici šiel som i na poštový úrad obstarat' si niektoré doskové čísla. Hľa aké prekvapenie?! Slečna, ktorá predáva poštové ceniny v malom pre svojich zákazníkov — filatelistov — mala v obálke pripravené rôzne doskové čísla, ktoré mne s najväčšou ochotou bárskoľko predala. To by si mali povšimnúť zvlášť tie poštové úrady, ktoré nutia filatelistov krz jedno doskové číslo kúpiť pol archu známok. Baňskobystrická pošta môže v tomto prípade byť skutočne vzorom.

Ladislav Gansler, stud. práv,
Veľká Bytča.

Pozrite si minuloročné novinky ...

Výrobné chyby na príležitostnej známke Gorazd Zvolický

VCH ZP 1/6 - ružový krúžok na golieri (v časti nákladu)

VCH ZP 2/6 - žltý oblúčik vpravo hore od hlavy

VCH ZP 3/31 - žltá škvrna vpravo hore od nominálnej hodnoty

Dosková odchylka na príležitostnej známke 150 rokov Matice slovenskej

DO ZP - 4 (+) dvojitá moletáž písmen „skej“ v slove slovenskej

Rudolf Šulaj, Bratislava

So vzťahom k Bytči

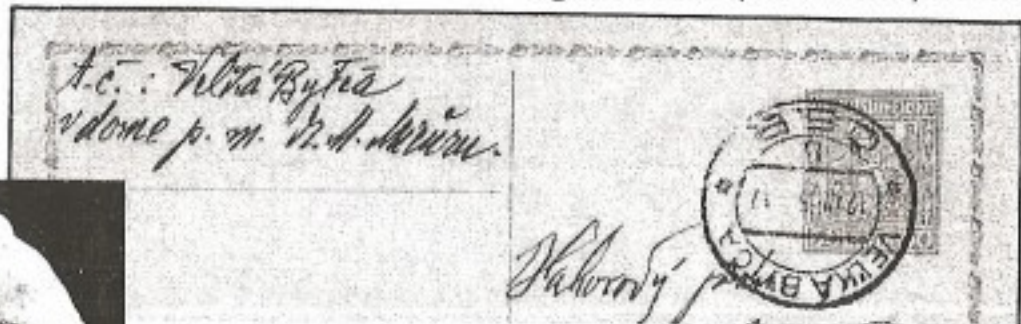
JUDr. Martin Mičura a akad. mal. Milan Mitrovský

Svojho času som kúpil zväzok celín z 1. ČSR. Medzi nimi som našiel zaujímavú korešpondenciu. Tri celiny, ktoré písal Milan Mitrovský jednému redaktorovi do Bratislavy. Poštové lístky odosielať z Bytče. Asi sa žiada bližšie predstaviť obe osobnosti, hoci meno Dr. Martin Mičura najmä starším Bytčanom nie je neznáme.

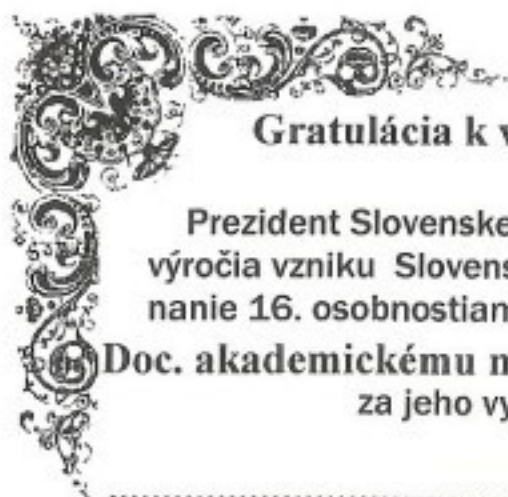
JUDr. Martin Mičura (17.9.1883 v Dlhé Pole - 31.5.1946 Moskva). V rokoch 1910 - 1918 bol advokátom v Bytči. V roku 1918 signatár Martinskej deklarácie. V nasledujúcom roku nechal si postaviť vilu v Bytči, kde ho navštevovali významné osobnosti. V rokoch 1920-22 bol ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska. V roku 1922 sa stal členom Matice slovenskej a v roku 1925 jej predsedom. V roku 1931 bol vymenovaný za prezidenta Hlavného súdu v Bratislave a v roku 1939 za prvého predsedu Najvyššieho súdu. V roku 1945 ho eskortovalo NKVD do Moskvy, odkiaľ prišiel oznam, že 31.5.1946 zomrel.

V roku 1935 Dr. Mičuru v Bytči portrétoval významný akademický maliar Milan Mitrovský (1.7.1875 Martin - 30.10.1943 Martin). Študoval na viacerých akadémiách, bol prvotriedny portrétista. V roku 1934 portrétoval napríklad Emila Boleslava Lukáča, predtým Elenu Maróthy Šoltésovú, tiež Svetozára Hurbana Vajanského, Pavla Horova a veľa osobností. V ukážke je rukopis M. Mitrovského, jeho busta od národného umelca Fraňa Štefunku.

Mgr. Ján Mička, KF Trnava, Trnava

T. B. 10. XI. 35.
Vysokovojenský píš. Redaktor!
Váš prosediaci list som dostal som za mňa a
služby prečítam, že či nie hľadíte aj po-
zície na vyhlásenie. Myslím, že tieto o našom
akčie budú oporou a že majú niektoré
aktualitu. Keby by dobre, pošlite mi kofony
a list, sním by sa dal akosi a regerovať.
Súhlasím s prídavkom oštievaním vlt. odovz
sluha Milan Mitrovský

Gratulácia k vysokému štátnemu vyznamenaniu

Prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič pri príležitosti 21. výročia vzniku Slovenskej republiky udelil vysoké štátne vyznamenanie 16. osobnostiam. Pribinov kríž I. triedy udelil

Doc. akademickému maliarovi Martinovi Činovskému Art.D.
za jeho vynikajúce umelecké dielo.

Bytčianski filatelisti gratulujú

Len sto kusov zaujímavej celiny ?

Slovenský kozmonaut Ivan Bella bol jedným z troch kozmonautov, ktorí boli na Sojuzu TM 29. Išlo o 17. návštevu na orbitálnej stanici MIR a 38. expedíciu na tejto stanici. Ivan Bella pracoval na výskumnom programe s nazvanom Štefánik. V posádke bol Rus Viktor Michajlovič Afanasov, Francúz Jean-Pier Haigneré a Ivan Bella. Posádka bola na orbite od 20.2. do 28.2.1999.

V deň štartu rakety 20.2.1999 sa na Kozmodrome Bajkonur používala pečiatka s textom Kazachstan - Bajkonur s ilustráciou štartujúcej rakety a ďalšia pečiatka s dopĺňujúcim textom Medzinárodné kozmické lety. Na celine je ruská známka a prítlač s textom SLOVENSKO a ilustrácia v zúbkovanom obdĺžniku modrej farby a textom : Prvý slovenský kozmonaut pplk. Ivan Bella na orbite 20.2.1999. Návrh známky vyrobilo armádne výtvarné štúdio Bratislava. Údajne sa vytlačilo len sto kusov, ktoré boli vo vesmíre. Má niekto bližšie informácie ?

Jozef Janáč, Považská Bystrica

KOŠICE VO FILATELII

Klub filatelistov 54-01 v Košiciach, tak ako každý rok, aj v roku 2013 vydal zborník článkov v poradí 24. číslo – KOŠICE VO FILATELII. Redakčnú

radu tvoria : Dušan Evinic, MVDr. Alexander Bárd CSc., Mgr. Daniela Slezáková a Ing. Ján Marenčík. Zborník sa vydal v náklade 90 kusov, číslo má 39 strán.

Predmetný zborník uverejnil viaceré vynikajúce odborné články. Dr. Juraj Pálka uverejnil štúdiu „Korešpondencia šľachtického rodu Andrassy. Prof. MVDr. I. Maraček DrSc., Po stopách zdravia a choroby človeka a zvierat. Dr. T. Kotek uviedol 200 ročné jubileum vynálezcu perforovania známok J. Slopera. O čom príručky nehovoria, v článku - Železničné nákladné listy informoval Dušan Evinic, Príležitostné pečiatky a tlače v roku 2013 používané v Košiciach priblížil Viliam Gaál, tiež hovoril o Príbehu jednej pohľadnice. Článok pod nadpisom 75 rokov od konania Výstavy východu ČSR – Košice

1938 napísal Ing. Ján Marenčík. O zaujímavej pečiatke poľnej pošty v Košiciach článkom informuje Hubert Dobál. Pripomenulo sa 60. výročie začatia činnosti Krúžku mladých filatelistov v Košiciach a jubilea členov klubu.

Redakčná rada ponúka priestor filatelistom aj z iných krajov na uverejnenie ich príspevkov.

Za zaslanie zborníka ďakujeme p. Dušanovi Evinicovi

Bratislava publicistický prespala vlastné jubileum

Pred dvomi rokmi si na stránkach Spravodajcu ZSF pripomenuli 90. výročie založenia kluby filatelistov v Ružomberku a v Martine a v roku 2011 klub filatelistov v Žiline. Rok 2013 bol jubilejným rokom aj pre filatelistov v Bratislave, kde 7. 1. 1923 bol založený Klub československých filatelistov. Čitatelia Spravodajcu ZSF očakávali článok o histórii tohto klubu. Márne. Roku 2009 si filatelisti v Bratislave pripomenuli storočnicu tzv. Stolovej spoločnosti zberateľov poštových známok v podstate maďarskej a nemeckej národnosti, no akosi zabudli napísať aj o sebe. Žeby nemali čo? -og-

Deň slovenskej poštovej známky a filatelie v Košiciach 2013

Košickí filatelisti si každoročne pripomínajú Deň slovenskej poštovej známky a filatelie nezávisle od podujatia uskutočňovaného v Bratislave. Je to už tradícia. V Adventnom čase sa postretávajú v mieste konania v Technickom múzeu v Košiciach na poslednom stretnutí v roku, povyšujú si vianočné sviatky, poprajú zdravie v nadchádzajúcom roku a pochopiteľne, rozrastanie zbierok dopĺňujúcim filatelistickým materiálom. Je to také teplo-ludské posedenie, podebatovanie, poďakovanie za uplyvajúcim rokom. Prítomní dostanú grátis brožúru Košice vo filatelii, ktorá sa vydáva každý rok.

V decembri minulého roka slávnostný ráz podujatia bol umocnený tým, že člen nášho klubu MUDr. Juraj Pálka, vystavujúci na Svetovej výstave poštových známok BRASILIANA 2013 v Riu de Janiero získal v bodovom hodnotení za svoj exponát 95 bodov - veľkú zlatú medailu! Tento úspech prišiel do Košíc odmeniť aj predseda ZSF Miroslav Ňaršík, ktorý odovzdal MUDr. Palkovi Ďakovný list za úspešnú reprezentáciu Zväzu slovenských filatelistov.

Ďalším bodom programu bola prednáška priliehavá k adventnému času : Vianoce - moja láska. Prednášku som predniesol rozborom exponátu na rovnomennú tému, na ktorý som sústredoval materiál desiatky rokov. V stručnosti : Ide o celistvosti odoslané v adventnom čase z rôznych kútov sveta od roku 1899. Z celistvosti vznikol zaujímavý výstavno-filatelistický komplex o ktorom bola zmienka, že autor spracovaním témy preskočil o dvadsať rokov dopredu vystavovateľské poňatie zberateľstva. Na stretnutí ku Dňu známky boli filatelisti z košických klubov, členovia Slovenskej filatelickej akadémie, Spoločenstva sv. Gabriel, solídna, povedal by som konzervatívna filatelistická spoločnosť.

Hubert Dobál pri prednáške

Hubert Dobál, Košice

Opravte si údaj zo Spravodajcu ZSF č. 4 / 2013

V článku Zabudnutý poštár z Nitrianskej župy sa o. i. uvádza, že „ v rokoch 866-867 pri Blatenskom jazere Pribina privítal sv. Cyrila a Metoda.“ Ide o nepresný údaj, nakoľko knieža Pribina v roku 861 zomrel a jeho nástupcom v rokoch 861-874 bol Kocel.

OSOBNOSŤ SLOVENSKEJ FILATELIE

V predchádzajúcich číslach sme sa zmienili o tom, že prinesieme viac poznatkov o tvorbe košického filatelistu pána MUDr. Juraja Pálku v súvislosti s jeho členstvom v najprestížnejšej filatelistickej spoločnosti na svete The Royal Philatelic Society London (RPSL) a jeho úspechu na svetovej filatelistickej výstave Brasílina v Riu de Janiero v roku 2013. Je to tu :

MUDr. Juraj Pálka sa narodil 26.8.1938 v Košiciach. Detstvo prežil v prekrásnom kraji horného Gemera, v Dobšinej. Maturoval na JSS v Rožňave r. 1957, promoval na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach roku 1963. Po skončení vysokoškolského štúdia získal úplnú odbornosť z vnútorného lekárstva atestáciou I. a II. stupňa a z nadstavbového odboru kardiológia.

O filateliu začal prejavovať záujem ako 8 ročný a ako 13 ročný vystavoval na miestnej výstave v Dobšinej. Najprv zbieral známky z celého sveta, asi ako 14 ročný sa začal viac zaujímať o známky Československa, Slovenského štátu, Protektorátu Čechy a Morava a neskôr Uhorska. Po založení rodiny a počas postgraduálneho štúdia mal viacročnú prestávku. Roku 1977 pán Eugen Jakubovič z Rimavskej Soboty ho opäť prinavrátil k filatelii a oduševnil ho pre zberateľstvo poštovej histórie regiónu Gemera a predznámkových pečiatok Uhorska. Priateľ Ing. Pavol Leukanič, CSc., ho priviedol k organizovanej filatelii a motivoval pre vystavovateľskú činnosť. S významným bádateľom, publicistom a vystavovateľom poštovej histórie Uhorska Dr. Androm Bérom sa zoznámil v Košiciach začiatkom 80-tych rokov. Stal sa jeho veľkým učiteľom poštovej histórie a podporovateľom vo vystavovateľskej činnosti. Táto filatelistická známosť sa prehĺbila v úprimné priateľstvo, ktoré trvalo až do smrti Dr. Béra.

Členom ZSF je MUDr. Juraj Pálka od roku 1977, členom MABÉOSZ od roku 1994, členom SFA od roku 1999 a členom MAFITT od roku 2004.

Členom prestížnej spoločnosti The Royal Philatelic Society London (RPSL) sa stal nasledovne: v termíne od 8. do 15.5.2010 vystavoval exponát HUNGARY – PRE STAMP PERIOD (Uhorsko- predznámkové obdobie) na FIP výstave LONDON 2010. Vtedajší prezident RPSL Alan Moorcroft po zhliadnutí exponátu zistil, že nie je členom ich spoločnosti, preto mu napísal a ponúkol členstvo od 1.1.2011. Stalo sa.

Pán MUDr. Pálka je držiteľom zlatého odznaku ZSF, Ceny predsedu ZSF pre rok 2009 za najlepší exponát a Ďakovného listu predsedu ZSF za úspešnú reprezentáciu na FIP výstave Brasílina 2013 a celého radu rôznych poďakovaní. Od 1.1.1980 je členom košického KF 54-01. Napriek veľkému pracovnému zaneprázdneniu venoval sa od začiatku aj organizovanej filatelii. V r. 1986-90 bol predsedom Krajskej komisie poštovej histórie a celín VS KV ZSF v Košiciach, kde aktívne pripravoval a vydával periodikum Spravodaj Krajskej komisie PHaC. V rokoch 1987 – 88 bol

členom výboru KF 54-01 v Košiciach. Od roku 1984 sa aktívne zúčastňuje pri organizovaní filatelistických výstav usporiadaných v Košiciach, pri zabezpečovaní plánu odborného vzdelávania, na rôznych odborných seminároch prednáškami. Jeho zásluhou sa realizovala podstatná časť organizácie vedeckej konferencie „Poštová história štátov stredoeurópskeho regiónu“ s medzinárodnou účasťou. Pri tej príležitosti sa vydal dvojjazyčný zborník prednášok. Na pozvanie sekcie poštovej histórie pri MABÉOSZ mal v apríli 2008 v Budapešti prednášku s názvom „Predznámkové obdobie Uhorska“ s ukážkou exponátu. Teoretické a praktické vedomosti odovzdáva začínajúcim mladým filatelistom.

MUDr. J. Pálka je značne publikačne činný. Uverejňoval a uverejňuje príspevky v rôznych periodikách ako Filatelie, Slovenská filatelia, Spravodaj krajskej komisie PHaC, Zberateľ, Košice vo filatelii, vo výstavných katalógoch i v zahraničných periodikách ako Bélyegvilág, Postatorneti szemle. V roku 2012 SFA knižne vydala jeho štúdiu (zväzok 8) „Doteraz neznáme predznámkové pečiatky Uhorska“. V roku 2006 KF 54-01 vydal jeho prácu „Pošta Františka II. Rákócziho v rokoch 1703 - 1711 a opakovane bola táto práca vydaná v Trnave v roku 2007.

Pán MUDr. Juraj Pálka začal s vystavovateľskou činnosťou v roku 1985 vystavením exponátu „Vývoj poštovníctva Gemerskej stolice do roku 1900“. Exponát získal i na výstavách v zahraničí vysoké ocenenia : Philex France 99 v Paríži, Hunfila 2000 v Budapešti, Beklgica 2001 v Bruseli – pozlátené medaily. Roku 1986 vytvoril exponát „Poštové zásielky Gemerskej župy v rokoch 1900 - 1918“. Od roku 1989 vystavuje aj exponát „Poštové zásielky Gemera 1918-1938“. Exponáty na výstavách dosahovali ocenenia na veľké strieborné a pozlátené medaily.

Exponát „Uhorsko –predznámkové obdobie“ bol prvý raz vystavený na regionálnej výstave v Galante v roku 2000. Postupne to boli ďalšie výstavy ako Žilinfila 2001, Slovensko 2002, Nitrafila 2003 a ďalšie, kde exponát získaval zlaté a veľké zlaté medaily. Na výstave Nitrafila 2013 (medzištátna výstava poštových známok Slovensko / Česko) porota mu udelila veľkú zlatú medailu a Veľkú cenu výstavy. Tento úspech bol potvrdený na Svetovej filatelickej výstave BRASILIANA 2013 v Riu de Janiero veľkou zlatou medailou (95 bodmi). Exponát bol vystavený na viacerých zahraničných svetových a medzinárodných výstavách s vysokým ocenením.

Záujmová činnosť MUDr. Juraja Pálku je podstatne širšia. Do oblasti záľuby patrí štúdium histórie a hudby–dejiny hudby. Počas celého aktívneho života s láskou a zanietením vykonával a vykonáva lekárske povolanie.

O MUDr. Pálkovi by sa dalo povedať oveľa viac. O jeho krédach, zásadách, názoroch na filateliu, na známkovú tvorbu, no so záverom: nepoľavíť ! Osobne ďakujem MUDr. Jurajovi Pálkovi za poskytnutie predmetných informácií zo svojho najmä filatelistického curriculum vitae.

Otto Gáfa

Uvedenie poštovej známky Synagóga v Leviciach

Vydania poštových známok sa za uplynulých dvadsať jeden rokov stali na Slovensku súčasťou kultúrno-spoločenského života mnohých miest a obcí. Spolu s nimi sa do popredia záujmu dostávala aj filatelia a filatelisti. Inaugurácie alebo uvedenia poštových známok sa stali príťažlivými podujatiami nielen pre filatelistov ale aj pre širokú verejnosť,

Pozvanie na prvú slávnosť venovanú vydaniu poštovej známky v roku 2014 prišlo z tekovského regiónu od primátora Levíc, Ing. Štefana Mišáka. Podujatie sa konalo 8. januára o 14.00 hod. v Leviciach na Ul. K. Kittenbergera 3191/1 v priestoroch synagógy, ktorá po rekonštrukcii slúži na kultúrne účely. Mesto Levice a miestny klub filatelistov v spolupráci so Slovenskou poštou, a. s., pripravili uvedenie poštovej známky Synagóga v Leviciach, ktorá bola vydaná 2. januára 2014 ako 14. výplatná poštová známka v emisnom rade Kultúrne dedičstvo Slovenska. V slede umeleckých slohov vydávaných od roku 2009 na poštových známkach tohto emisného radu, pribudla poštová známka venovaná obdobiu druhej polovice 19. storočia. Zachovávajúc líniu predchádzajúcich emisií uvedeného radu, poštovú známku graficky upravil akad. mal. Peter Augustovič podľa líniovej rozkresby Františka Horniaka, ktorý návrh známky prepísal do rytiny. Poštová známka bola vytlačená technikou rotačnej oceľotlače v náklade 2 milióny kusov. Jej nominálna hodnota je 0,65 €. Na poštovej známke je na bledomodrom lesklom podklade stvárnený bočný pohľad na budovu zo vstupnej strany. Budova, ktorá je kultúrnou pamiatkou sa nachádza v tesnej blízkosti Levického hradu a Tekovského múzea. Bola postavená v roku 1883 ako nová synagóga, ktorou bol nahradený pôvodný objekt synagógy. Po rekonštrukcii dokončenej v roku 2012 aj s finančnou podporou zo zdrojov Európskej únie, slúži budova synagógy ako priestor na usporiadanie koncertov, výstav a podobných kultúrno-spoločenských podujatí a je prístupná verejnosti denne počas návštevých hodín.

K poštovej známke bola vydaná obálka prvého dňa vydania s ilustráciou, na ktorej je stvárnený výklenok na umiestnenie tóry, postranne dekorovaný orientálnymi tapisériovými vzormi. Autorom výtvarného návrhu a ryteckého prepisu ilustrácie je František Horniak. Na pečiatke obálky prvého dňa stvárnil František Horniak rozetové okno synagógy, ktoré je v dolnej časti po obvode doplnené v polkruhu domicilom Levice a dátumom vydania známky 2.1.2014. Obálka prvého dňa bola vydaná v náklade 3 100 kusov a ilustrácia je na nej vytlačená technikou oceľotlače z plochej platne. Známkou i obálku vytlačila Poštovní tiskárna cenín, a. s., Praha.

K uvedeniu poštovej známky bola v priestoroch predsiene synagógy príležitostná poštová priehradka pošty Levice 1, kde bola k dispozícii aj príležitostná poštová pečiatka (PPP 01/14). Autorom príležitostnej poštovej pečiatky je tiež František Horniak, ktorý výberom prvku z výzdoby synagógy,

dotvoril emisiu ako súrodý ideový celok. Obvod pečiatky tvorí v dolnej časti dátum 8. 1. 2014 a označenie pošty Levice 1. Osobitnú časť obvodu tvorí názov podujatia UVEDENIE POŠTOVEJ ZNÁMKY – SYNAGÓGA V LEVICIACH. Vo vnútri pečiatky je použitý zaujímavý detail zo stropnej výzdoby nad balkónovou časťou synagógy. V strede motívu ohraničenom dvomi sústredenými kružnicami, sa nachádza Davidova hviezda a dookola, po vonkajšej strane kružnicami vymedzeného prstenca, je symetricky rozvinutý rastlinný ornament. Príležitostná poštová pečiatka je krásnou bodkou za majstrovským umeleckým dielom Františka Horniaka, ktoré vytvoril pre prvú tohoročnú emisiu, ktorou sa symbolicky otvára tohoročný emisný plán poštových známok.

Hostitelia podujatia vytvorili príjemnú atmosféru v ktorej podujatie slovom a veršami sprevádzal herec a recitátor Štefan Bučko. Slávnosť dotvárala kytica uvitá zo spevov hymnických, ľudových i náboženských piesní, najmä od Eugena Suchoňa a Mikuláša Schneidera Trnavského, a to v podaní zmiešaného speváckeho zboru Carmina vocum zo Zlatých Moraviec pod vedením Mgr. Molnárovej. Emisiu predstavili Ing. Jarmila Brichtová, riaditeľka odboru poštových služieb z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a za Slovenskú poštu, a. s., Mgr. Martin Vančo, PhD, vedúci poštovej filatelickej služby. Primátor mesta a autor emisie vykonali akt uvedenia známky, a to sypaním poštových známok z pamätného krčiazka. Význam podujatia podčiarkla aj bohatá účasť. Slávnosť uvedenia poštovej známky poctil svojou účasťou aj riaditeľ Múzea židovskej kultúry na Slovensku Prof. PhDr. Pavol Mešťan DrSc., ktorý venuje poštovým známkam osobitnú pozornosť. V minulom roku pripravil v priestoroch Múzea židovskej kultúry výstavu izraelských obálok prvého dňa vydania a v tomto roku sa črtá v spolupráci s filatelistami aj usporiadanie v Nitre.

Na záver ostáva poďakovať filatelistom z Levíc ako aj Mestu Levice, jeho primátorovi a Mestskému kultúrnemu stredisku za usporiadanie krásneho podujatia. Vďaka patrí aj Slovenskej pošte, a. s., pracovníkom pošty Levice 1 za kvalitné poskytovanie služieb v príležitostnej poštovej priehradke v spolupráci s filatelistami, ako aj Františkovi Horniakovi, tekovskému rodákovi, za vytvorenie diela.

Ing. Jarmila Brichtová
riaditeľka odboru poštových služieb MDVRR SR

Slovenská filatelistická akadémia v rozvoji publicistiky

Po rokoch sa rysuje reálna možnosť vydávania zborníka, ktorý by bol spoločným tlačovým orgánom Poštového múzea a Slovenskej filatelickej akadémie. Rokovania s Poštovým múzeom sa rysujú ako úspešné. Okrem Filatelistických štúdií by Akadémia mohla rozšíriť publicistiku členov.

Michal Kiššimon, Harmanec

(Dodatočne uverejňujeme jednu z fotografií posledného zasadnutia SFA).

(Zľava: sediaci predseda SFA Michal Kiššimon, Miroslav Ňaršík, predseda ZSF, Otto Gáfa pri prejave a Stanislav Helmeš, obaja členovia výboru SFA).

.....

Vyskytujú sa dopyty filatelistov na výklad niektorých cudzích názvov na celistvostiach alebo celinách. Odpovedáme na dopyt, čo je „zone franchise (douane)“ :

Jedná sa o colné územie, spravidla časť prístavu alebo letiska, ktoré nepatrí do colného územia. Dovoz a vývoz tovaru nepodlieha v bezcolnom pásme clu, tovar sa môže nielen skladovať ale aj prehliadať, upravovať, triediť prebaľovať alebo aj spracovávať. Podobný význam má aj anglické označenie ako free zone (customs) alebo nemecké : zollfreies Gebiet (Zollfreizone / lager).

Aký je správny názov : analogova alebo analogická pohľadnica ?

Správny názov je **analogická pohľadnica**. Používa sa medzinárodne uznávané označenie vo francúzštine : **Carte maximum**.

Glosár o pravidlách činnosti ZSF

V novembri 2013 uplynula polovica funkčného obdobia volených zástupcov do zväzových orgánov. Ako delegát na poslednom Valnom zhromaždení ZSF v októbri 2011 som čakal, aké Hlavné smery činnosti VZ ZSF prijme na budúce funkčné obdobie. Neboli prijaté nijaké, nakoľko neboli odstupujúcou Radou ZSF vypracované. Na žiadosť pracovného predsedníctva VZ ZSF, delegáti splnomocnili novozvolenú Radu ZSF na vypracovanie, schválenie a uverejnenie hlavných smerov činnosti ZSF v lehote na súčasné funkčné obdobie. Je február 2014.

Položil som si otázku : Podľa preambuly Stanov ZSF, v druhom odseku je zakotvené, že *stanovy vytvárajú pre organizovanú filatellu na Slovensku základný vnútorný právny poriadok, na základe ktorého sú určené pravidlá činnosti ZSF v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.* Preambula má vždy zásadný význam pre základný predpis.

Podľa článku 6 ods. 3 písm. b/ stanov ZSF Snem ZSF prerokúva a schvaľuje správu o plnení hlavných smerov činnosti, správu o činnosti Rady ZSF a správu Revíznej komisie ZSF. Podľa písm. c/ tohto odseku, Snem prerokúva a schvaľuje hlavné smery činnosti ZSF na budúce funkčné obdobie. Napokon podľa článku 6, ods. 4 Stanov ZSF, *správa o činnosti ZSF za uplynulé funkčné obdobie má obsahovať predovšetkým (uvádzané na prvom mieste !) plnenie hlavných smerov činnosti ZSF, následne hospodárenie ZSF atď.* Je február 2014.

Rada ZSF ako najvyšší výkonný orgán Zväzu slovenských filatelistov medzi zasadnutiami valných zhromaždení niekoľkokrát od zvolenia mala zasadanie. Čo Rada ZSF prerokúvala, členská základňa bola informovaná v Spravodajcovi ZSF. Vypracovanie a schválenie hlavných smerov činnosti na roky 2012 až 2015 tam zatiaľ nebolo. Čas plynie.

Vôbec mi nejde o to, aby som Radu ZSF kritizoval. To som robil prv a myslím, že právom, ale bolo to zbytočné. V súčasnosti len v glose upozorňujem v snahe o porozumenie obojstranného prepojenia : Rada ZSF a členská základňa, že o dva roky na sneme ZSF môže nastať situácia, keď správa o činnosti ZSF bude o zaužívaných informačných vlnách čo sa urobilo, namiesto toho, čo sa malo urobiť a teda hodnotiť : Plnenie hlavných smerov činnosti ZSF na roky 2012 až 2015. To nie je formalita. Možno je to boľavá téma, ale ozaj nejde o akúsi tradíciu, ale o zákonnú povinnosť konkretizovanú v stanovách ZSF. U nijakého orgánu, inštitúcie, združenia nie je to formalita, je to záväzné. Ak to bude v roku 2015 na Sneme ZSF chýbať, nastane vákuum stanov ZSF, v dôsledku čoho sa (oficiálne) zotrie rozdiel medzi organizovanou a neorganizovanou filateliou. Stanovy prestanú byť základom pravidiel činnosti ZSF. Opakujem, možno sa iba zabudlo, pretože nepripúšťam, aby to Rada ZSF považovala za nadbytočnosť.

Možno ste z histórie filatelie nevedeli, že ...

- OO Medzinárodná federácia filatelistov (Fédération Internationale de Philatelie, skrátene FIP) bola založená 18.6.1926.
- OO Najuznávanejší klub filatelistov vôbec The Royal Philatelic Society of London (Kráľovská filatelistická spoločnosť v Londýne) bola založená 10.4.1869. Vzhľadom na zmenenú ekonomickú situáciu po 1. svetovej vojne, členské príspevky sa menili v roku 1922 tak, že členovia žijúci v Londýne platili ročne 3 libry a 3 šilingy a mimo londýnski členovia platili ročný príspevok 2 libry a 2 šilingy. Zahraniční členovia platili príspevok 1 libru a 1 šiling. Rozdiel vo finančnej výške príspevkov vychádzal z priemernej mzdy v Londýne, mimo Londýna a v zahraničí. Vedenie Kráľovskej spoločnosti túto úpravu považovalo za spravodlivú vzhľadom na územnú rozdielnosť finančnej situácie jednotlivcov.
(Vychádzajúc z tohto poznatku som svojho času navrhol Rade ZSF, aby u dôchodcov bol znížený členský príspevok).
- OO Dánska vláda v roku 1947 rozhodla, že 2. november bude Dňom poštovej známky Dánska.
- OO Rakúsko bolo 13. štátom na svete, ktoré vydalo poštové známky.
- OO Rusko bolo piatym štátom na svete vo vydávaní poštových celín. Prvú celinu vydalo v roku 1845. § g §

Január 1939 – a ako ďalej ?

Po vyhlásení autonómie Slovenska 6.10.1938 spád politických udalostí mal za následok aj niektoré úpravy v doterajšej známkovej tvorbe Československa. Predpisy o vydávaní jednotlivých emisií boli do uvedenej doby nemenne, avšak vývoj si vyžiadal zmeny zásadného rázu. Zatiaľ čo Praha mala záujem na zachovaní status quo, Bratislava trvala na tom, že aj v úprave poštových známok musí dôjsť k zmene. Hľadal sa kompromis, ktorý vyústil do týchto smerníc :

1. Názov Československo sa zmení na názov Česko - Slovensko na všetkých známkach.
2. Známky pre Slovensko okrem uvedeného názvu budú označené ďalším názvom - Slovenská pošta.
3. Pri tvorbe motívu známok sa bude prihliadať v potrebnom počte aj k motívom zo Slovenska a to ku krajinným i portrétovým.
4. Predaj slovenských známok bude dovolený len na Slovensku.

Vznikom Slovenskej republiky smernica stratila platnosť. Čiastočne sa uplatnila na pretlačovej známke k Snemu slovenskej krajiny a na pripravovaných známkach s portrétom Andreja Hlinku.

Výročie Klubu filatelistov v Prievidzi

Podobne ako pred piatimi rokmi si filatelisti v Prievidzi pripomenuli 65. výročie založenia klubu filatelistov, pripomenuli si ho aj pri 70. výročí. V Hornonitrianskom múzeu sa uskutočnila nesúťažná výstava poštových známok. Vernisáž bola 23.1.2014. Niekdajší najpočetnejší klub filatelistov v stredoslovenskom kraji si takto uctil zakladateľov i nasledujúce generácie, ktoré pokračujú v tejto záujmovej sfére zberateľstva, hoci s početne menším členstvom.

Ing. Anton Súkeník, KF Prievidza

Výročie mládežníckej filatelie v Košiciach

Klub filatelistov v Košiciach si koncom roka 2013 pripomenul pri príležitosti Dňa slovenskej poštovej známky a filatelie 60. výročie založenia prvého krúžku mladých filatelistov v Košiciach. Krúžok bol založený v roku 1953.

K jubileu výročia klub vydal ilustrovanú obálku s farebnou prítlačou.

Hubert Dobál, Košice

DEŇ POŠTOVEJ ZNÁMKY
A FILATELIE

KOŠICE 18. 12. 2013

1953 60 2013

60 ROKOV ORGANIZOVANEJ
MLÁDEŽNÍCKEJ FILATELIE
V KOŠICIACH

Od susedov z Viedne

Viedenský filatelisti si v septembri 2013 seminárom pripomenuli 330. výročie bitky pri Viedni z 12. septembra 1683. V nej zvíťazili kresťanské spojenecké sily nad armádou osmanských vojsk. Tým sa podarilo zachrániť kresťanstvo pre Európu vďaka pomoci poľského kráľa Jána III. Sobieského. Spomenula sa bitka pri Veľkých Vozokanoch 26.8.1652 so 4 300 Osmanmi proti 1 200 slovenským dobrovoľníkom pod vedením Forgáča. V roku 1893 dal Esterházi postaviť pamätník s bronzovým levom. Vandali ho v minulom roku rozrezali. Vo Viedni sa k výročiu bitky o Viedeň používala príležitostná pečiatka.

- og -

GRATULÁCIA K JUBILEU

Dňa 26. februára 2014 sa sedemdesiatin dožíva predseda Komisie mládeže ZSF a člen Rady ZSF pán PaedDr. Jozef Oško. K životnému výročiu prajeme jubilantovi zdravie, pohodu, zberateľské a organizačné úspechy.

Výbor KF v Bytči a redakčná rada BF

O Z N A M Y

- V Českej republike sa už ustanovil organizačný výbor pre prípravu Svetovej výstavy poštových známok PRAGA 2018. Výstava pod patronátom FIP sa usporiada k stému výročiu štátnosti Českej republiky.
  - V Českej republike bude v roku 2014 výstava poštových známok vo Svitavách (25. – 28.9.) a v roku 2015 v Chomutove.

Jozef Korený, Trenčín
- Klub filatelistov v Ružomberku zaslal Mestskému úradu návrh plánu, ktorým by prispel k oslavám 150. výročia narodenia Andreja Hlinku.

Mgr. Viliam Weiss, Ružomberok

  - Mgr. Weiss odporučil ZKF resp. ZSF nadviazať spoluprácu s Maticou slovenskou – Mladou Maticou a zriadiť v Slovenských národných rubriku „Okienko do filatelie“.
- Mesto Považská Bystrica, ktoré pripravuje inauguráciu príležitostných poštových známok z výrobkov býv. Považských strojární pozvalo do OV Dr. O. Gáfu, Ladislava Vačku a Jozefa Janáča. Dňa 13.1. sa v zasadacej miestnosti MsÚ v Pov. Bystrici za účasti primátora mesta a zodpovedných pracovníkov MsÚ uskutočnilo zasadnutie pre zabezpečenie úloh k podujatiu 17.4.2014.

L. Vačko, J Janáč, Považská Bystrica
- V čísle 4/2013 GALZA PRESS sa uverejnilo interview s Dr. O. Gáťom na otázky zberateľstva a filatelie.

Barbora Záhumenská, Bytča

Z nových filatelistických aforizmov OG

- Keď sa zdá, že už máme takmer kompletnú zbierku, chýba už len to – takmer.
- Vo veľkých exponátoch sú spravidla už len malé chyby. Platí aj opak.
- Lacné známky sa ukazujú, drahé schovávajú.

